

følger naturligvis af, at varens forbrugerpris vil svare til summen af merværdierne i alle de enkelte omsætningsled, som varen har passeret på sin vej fra producent til forbruger.

At resultatet af merværdiafgiften bliver en ren beskatning af det endelige forbrug svarende til den fastsatte afgiftssats — i lovforslaget 10 pct. — kan også forklares med, at der til enhver udgående afgift hos sælgeren vil svare en fradragsberettiget indgående afgift hos køberen, når det drejer sig om handler mellem virksomheder, der er omfattet af merværdisystemet — d. v. s. registrerede virksomheder. Den afgift, statskassen reelt får under merværdiafgiften, vil derfor kun være afgiften beregnet af varens pris ved salg til ikke registrerede, d. v. s. forbrugerne.

3. I modsætning til merværdiafgiften er *detailledsaftgiften* en enkeltledsaftgift. Under en enkeltledsaftgift opkræves kun afgift i et enkelt af varens omsætningsled, og når enkeltledsaftgiften udformes som en detailledsaftgift, ligger heri, at afgiften hviler i sidste omsætningsled, inden varen overgår til forbrugeren. Normalt vil det således være detailhandleren, der berigtiger afgiften ved varens salg til forbrugeren. Der skal imidlertid gøres opmærksom på, at udtrykket „detailledsaftgift“ lige så vel som udtrykket „engrosledsaftgift“ i nogen grad er slagord, som ikke helt dækker virkeligheden. Selv om en vare er genstand for detailledsbeskatning, skal der svares afgift, når den sælges direkte fra en grossist eller fremstiller (fabrikant, håndværker eller landmand) til forbruger. I modsat fald ville en afgift i detailledet indeholde en stærk opfordring til at undgå detailledet. Hertil kommer, at enhver virksomhed må afgiftsberigtige, hvad der udtages til indehaverens eller personalets private brug. Medens der således under detailledsaftgiften principielt skal svares afgift af ethvert erhvervsmæssigt salg til forbrugere, skal der på den anden side også kun svares afgift ved salg til forbrugere. Enhver erhvervsvirksomhed skal således kunne afsætte varer og ydelser afgiftsfrit til sådanne købere, som ikke er at anse som forbrugere. Man kan således sige, at der er den forskel på merværdiaftgiften og detailledsaftgiften, at fradragsretten for indgående

afgift i de registrerede erhvervsvirksomheder under detailledsaftgiften er erstattet med en afgiftsfri overførsel fra sælgeren til køberen, når køberen er en virksomhed, der efter de regler, der må fastsættes, har ret til at foretage afgiftsfri indkøb.

4. Som det fremgår af det ovenfor under punkt 2 anførte, vil den samlede afgiftsbelastning for forbrugerne under merværdiaftgiften svare til afgiften — efter lovforslaget 10 pct. — beregnet af forbrugerprisen. Man kan altså for så vidt sige, at det økonomiske resultat af en merværdiaftgift på 10 pct. vil blive ganske det samme, som man ville opnå ved en detailledsaftgift på 10 pct., der omfattede samme varer og ydelser som dem, der efter lovforslaget er foreslået omfattet af merværdiaftgiften. Det må dog understreges, at dette kun vil gælde under den forudsætning, at det kan anses som praktisk muligt og forsvarligt at indrette detailledsaftgiften på en sådan måde, at virksomhederne under denne afgiftsform kan foretage afgiftsfri indkøb til virksomhedens brug i samme omfang, som der efter lovforslaget er mulighed for at foretage fradrag for indgående afgift.

Det skal allerede her bemærkes, at der i de hidtil anvendte former for detailledsaftgifter kun har været adgang for virksomhederne til at foretage afgiftsfri indkøb af varer, der skulle videresælges i uforarbejdet stand eller anvendes som råvarer og hjælpestoffer i virksomhedens produktion. I det danske detaillovforslag fra 1962 var adgangen til at foretage afgiftsfri indkøb udvidet til også at omfatte de registrerede industri- og håndværksvirksomheders egentlige „producerende“ produktionsmaskineri, men var dog til trods herfor langt mere begrænset end fradragsretten for indgående afgift efter merværdiforslaget. Spørgsmålet vil i øvrigt blive nærmere belyst nedenfor under punkt 15-17.

5. Som flere gange fremhævet er det karakteristisk for merværdiaftgiften, at der skal opkræves afgift af enhver erhvervsmæssig omsætning af varer og afgiftspligtige ydelser. Det er derfor uden videre klart, at enhver virksomhed, der afsætter de af afgiften omfattede varer og ydelser, må være registreret hos afgiftsmyndighederne. Regi-